

Mesačník Miestneho odboru MS Banská Bystrica - roč. XXVII. č. 211-7/2018

*Malý národ má veľkú povinnosť oproti sebe
a vlastnej budúcnosti a tú by sme mali plniť tak,
aby to bol pred všetkými vo svete dôkaz
o našej životaschopnosti. (Eudovít Štúr)*

26. VÝROČIE PRIJATIA DEKLARÁCIE O ŠTÁTNEJ SUVERENITE SR

Leto je tu a s ním aj veľmi dôležité výročie pre Slovenskú republiku. Končí sa prvý rok z druhej „štvrtstoročnice“ od chvíle, kedy náš národ vyhlásil Deklaráciu o štátnej suverenite SR. Z vlastnej vôle a bez cudzieho diktátu či nátlaku „zvonka“. Naopak - dokonca proti vôli značne veľkej (a nech sa nikto

na mňa nenahnevá, ale musím povedať že aj značne „pomýlenej“ a dezorientovanej) časti slovenskej verejnosti. Časti verejnosti, ktorá sa natoľko stotožnila s existenciou Slovenska v spoločnom štáte s Čechmi, že toto (v istých dejinných obdobiach vzájomne prospešné a pozitívne) spolužitie dokonca kládla na prvé miesto. Neuvedomujúc si, že pre suverénny národ neexistuje vyššie potvrdenie a naplnenie svojej národnej existencie, ako je VLASTNÁ štátnosť. Že vlastná štátnosť nemá žiadnu plnohodnotnú alternatívu vo federácii, konfederácii, „dvojdomčeku“, či akomkoľvek inom viacnárrodnom útvere. Našťastie, realizované výskumy (nevedno načo sa vlastne tak často robia na veci, ktoré sú úplne samozrejme) už roky ukazujú, že sentiment za Česko - Slovenskom definitívne odchádza a hoci, napríklad v tomto roku pri príležitosti 100. výročia vzniku ČSR, sa opätovne otázka spoločného štátu pripomína veľmi frekventovane, v skutočnosti je už viac-menej zabudnutá a nezaujímavá najmä pre mladú generáciu, ktorá sa narodila a vyrástla už v Slovenskej republike. Ako prieskumy potvrdzujú, ani otázka „potrebnosti“ referenda o rozdelení federácie Slovákov a Čechov, ktorá ešte stále rezonuje v hlavách časti tých skôr narodených, už nie je témou. A opodstatnene! Slovensko má dnes úplne iné problémy, celkom iné témy...

Ešte na úvod tohto roku sa aj najvyšší ústavní činitelia zhodovali v názore, že 25 rokov SR je jasný a veľmi úspešný príbeh našej mladej krajiny. Žiaľ, ďalšie mesiace priniesli udalosti, ktoré postavili mnohé otázky o stave našej spoločnosti, stave politiky, zákonnosti v našej krajine, o perspektívach vývoja... Žeby to bolo tým, že je rok 2018? Povestné „osmičkové“ roky akoby stále fungovali a opäť sa čosi deje, vystupňovali sa pnutia, spoločenský nepokoj. Krajine sa po rokoch krízy ekonomicky darí, zdôrazňujú však iné kritériá ako je HDP, percento nezamestnanosti, minimálna mzda, dane a ďalšie hospodárske ukazovatele. Rýchlo sme si „zvykli“ na výborné ekonomické čísla a zaoberáme sa skôr stavom spoločnosti, náladou medzi ľuďmi, stupňom dôvery občanov v štát a jeho inštitúcie a s tým súvisiacimi otázkami. V podstate je to správne. Len keby nebolo tak veľmi a na každom kroku citelné rozdelenie spoločnosti na tých „provládných“ a „protivládných“, keby tábory neboli až také nezmieriteľné, keby sa vedeli zhodnúť aspoň na základných strategických záujmoch Slovenskej republiky - ako suverénneho štátu (hoci členskej krajiny EU)...

17. júla 1992 slovenský národ hlasom povedal svetu, že sa cíti ZRE-LÝ a že hodlá ZAVRŠIŤ svoju národnú existenciu najvyššou formou - vytvorením vlastného suverénneho štátu. Ešte v ten deň abdikoval prezident ČSFR Václav Havel. Či už sa niekomu jeho gesto páčilo, alebo nie - bolo významné. Bol to prejav uvedomenia si dôležitosti a dejinnosti tej chvíle. Bola to tiež predzvesť pokojného rozdelenia bývalého spoločného štátu Slovákov a Čechov. Prijatie Ústavy Slovenskej republiky dňa 1.9.1992 bolo potom logickým štátoprávnym aktom - pokračovaním vývoja našartovaného prijatím Deklarácie o štátnej suverenite SR.

Ubehli desaťročia. A desaťročia už vychádza aj toto periodikum Miestneho odboru Maticy Slovenskej v Banskej Bystrici, ktoré - milý či-

tateľ- držíš práve v rukách. Zvyknem písať v júlovom čísle Zvonu práve o téme Deklarácie o štátnej suverenite SR. Nie náhodou, ale preto, že to bol naozaj dejinný krok slovenského národa. Slovensko za 26 rokov prešlo búrlivým, mnohokrát až neuveriteľným vývojom. Bolo uznané ako samostatný subjekt prakticky všetkými krajinami sveta. Zistilo však, že nie je ľahké spravovať vlastný štát. Prešlo turbulentným vývojom 90-tych rokov, divokou privatizáciou a tiež „výpredajom štátneho majetku za babku“ do zahraničia. Slovensku vládli slabí aj autoritatívni politici, Slovensku niekoľkokrát a dlhoročne vládli aj politické strany a politici, ktorí nikdy nevyhrali žiadne voľby - v tom je náš mladý štát smutným spôsobom jedinečný. Slovenská republika sa postupne integrovala do rôznych medzinárodných štruktúr. Vstupom do Európskej únie sme sa čiastočne vzdali svojej ťažko nadobudnutej suverenity, a tiež sme vstúpili do NATO, čo ukončilo diskusie o možnej neutralite krajiny. Zriekli sme sa vlastnej meny, rezignovali sme na potravinovú sebestačnosť, orientovali sme ekonomiku tak jednostranne na automobilový priemysel, že dnes je pomaly vzácnosťou nájsť ešte nejaký slovenský výrobok. Dosiahli sme stav, keď podstatná časť HDP krajiny sa tvorí v nadnárodných firmách pôsobiacich na území Slovenska - čo znamená, že len veľmi ťažko sa dá hovoriť o ekonomickej suverenite krajiny. Čo ale tiež znamená, že hoci v tvorbe HDP na hlavu neustále dobíhame najvyspelejšie ekonomiky, v skutočnosti „na rozdelenie“ je peňazí málo, pretože odtiekajú do zahraničia...

Búrlivý vývoj aj búrlivý rozvoj má za sebou Slovensko v priebehu tých 26 rokov. A tak hoci píšem o tejto téme takmer pravidelne - nezu-novala sa mi. Každý rok je to iné, nové, vždy je o čom písať! Hoci vývoj bol zložitý, zaznamenali sme mnoho úspechov. V hospodárskej oblasti aj v politickej oblasti. Už nie sme ukrytí pod značkou „Czech“. Primerane svojej veľkosti - teda nie často, ale treba povedať, že bežne - Slovensko sa objavuje na stránkach európskych aj svetových novín. V rôznych súvislostiach - v dobrom aj v zlom. Tak to chodí.

Naša krajina aj dnes prechádza zložitým obdobím - ani nie tak hospodárskej, ako skôr politickej a spoločenskej krízy - obdobím na smrť znepriatelených politických strán aj jednotlivých politikov, prehlbujúcich sa regionálnych rozdielov, sociálnej nerovnosti až chudoby širokých vrstiev obyvateľstva, politickým rozdelením krajiny a z toho plynúcej zlej atmosféry v spoločnosti. Je to nepríjemná skutočnosť, netreba si však zúfať. Nie sme v tom osamotení. Nech sa pozrieme kamkoľvek - na sever, na juh, na západ a východ - vidíme podobne politicky a spoločensky ťažko skúšané štáty našich susedov: Poľsko, Maďarsko, Česko, Ukrajinu... Ba ani Nemecko a Rakúsko nie sú žiadnou oázou pokoja. Európa ako kontinent, Európska únia ako „súšťatie“, ale najmä krajiny strednej Európy prežívajú obdobie virvaru a politického napätia. Migračný tlak, teroristické hrozby, všade prítomná globalizácia s jej dôsledkami, v západných štátoch absolútne nezvládnutý multikulturalizmus spoločnosti, zosťrenie politického zápasu - priniesli úspech antisystémových politických strán, vniesli prvok spoločenskej nestability. Nielen u nás, ale prakticky všade. Slovensku sa tieto trendy, žiaľ, nevyhli a musí im čeliť. Sú to výzvy pre naše štátne orgány, politickú reprezentáciu, pre regióny, mestá, pre občanov. Slovensko dnes naozaj JE úspešnou mladou krajinou. Slovensko so svojimi úspechmi aj so svojimi problémami.

Avšak - čo je dôležité - VIDITEĽNÉ Slovensko. Viditeľné vďaka historickému kroku - vyhláseniu Deklarácie o štátnej suverenite Slovenskej republiky dňa 17. júla 1992. Preto patrí náš hold tomuto výročiu. Preto je správne, keď sa po celom Slovensku na mnohých miestach aj tohto roku rozhoria vatry vzruchovanosti. Poteší to slovenskú dušu.

*Ing. Mirko K o l i m á r
hovorca MO MS Banská Bystrica*

PRIPOMÍNAME SI PRIBINOVA NITRA 1933

Nakoľko v auguste 2018 si budeme s veľkou úctou pripomínať 155. výročie vzniku našej národnej ustanovizne, chceme v tomto mesiaci pripomenúť inú výnimočnú udalosť našej národnej histórie, ktorá sa odohrala pred 85 rokmi v dňoch 13. - 15.8.1933 v starobylej Nitre, kedy nielen Slovensko, ale aj celý kresťanský svet Európy sa chystal osláviť 1100. výročie vysvätenia prvého kresťanského kostola v strednej Európe. Pôvodne malo ísť o cirkevnú slávnosť, na ktoré biskupi pozývali ľudí svojím „pastierskym listom“. Nad celou organizáciou týchto slávností však prevzala kontrolu pražská vláda, ktorej minister Ivan Dérer vymenoval osobitnú komisiu na čele s krajinským prezidentom J. Orságom a začala sa dvojkoľajnosť prípravy celého podujatia. Pražská vláda, ktorá chcela manifestačne presadzovať československú vzájomnosť, z programu vylúčila účasť slovenských autonomistov a tým súčasne vylúčila z účasti predstaviteľa Matice slovenskej Dr. Jozefa Škultétyho a predsedu Spolku sv. Vojtecha Andreja Hlinku. Manifestácia, ktorej sa zúčastnilo až 100 tisíc ľudí, sa konala na nitrianskom letisku a stala sa skúškou československého režimu a štátnosti. Slovenský národ pociťoval útlak od Čechov a chcel obhajovať svoje práva. Slováci odmietali tézu o jednotnom československom národe. Po oficiálnych prejavoch predstaviteľa pražskej vlády predsedu J. Malypetra a biskupa Kmeťa sa prítomní rozhodli, aby hlavné slovo mali ich predstavitelia a slova sa ujal Andrej Hlinka, ktorý celý priebeh manifestácie aj moderoval za prítomnosti biskupov M. Blahu, J. Vojtaššáka, K. Čárskeho, senátora Dr. Hrubana a kardinála Hlondu, ktorí po oslavách v Nitre sa zúčastnili slávnostnej akadémie vo Svätom Beňadiku a 16.8.1933 slávnosti v Šaštíne. Andrej Hlinka prečítal a dal prítomným schváliť Deklaráciu „Nitriansku rezolúciu“, ktorá sa odvolávala na svojbytnosť slovenského národa a požadovala naplnenie

Pittsburskej dohody cez slová: „Slováci už na úsvite dejín Slovanov mali svojho vládcu Pribinu. Boli sme teda už vtedy národom slobodným, samobytným, svojráznym, národom kresťanskej a slovenskej kultúry.“

Postoj autonomistov, za ktorých vystúpil aj Martin Rázus, sa odvíjal od slov Zvolenského manifestu a Trenčianskej rezolúcie z roku 1932, v ktorých predstavitelia SNS a HSL'S, nadväzujúc na znenie Clevelandskej dohody z 22.10.1915 a následne na znenie Pittsburskej dohody z 31.5.1918, vyslovili zásadnú požiadavku autonómie Slovenska. Clevelandská dohoda totiž žiadala: samostatnosť českých zemí a Slovenska, spojenie na federatívnom zväzku s úplnou národnou autonómiou Slovenska s vlastným snemom, štátnou správou, kultúrnou slobodou, používaním slovenského jazyka, finančnou a politickou správou, štátnym jazykom slovenským a formou vlády ako personálna únia s demokratickým riadením a volebným právom. Manifest si osvojil aj Dr. Jozef Tiso, ktorý už 20.10.1932 v Národnom zhromaždení obhajoval legitimitu osláv a popri jej príťažlivosti kritizoval perzekúcie, ktoré sa odohrali v Krompachoch, Košútoch, Polomke a Telgarte slovami: „My národ slovenský, hrdý na svoju 1100 ročnú národnú a kresťanskú minulosť, Božou prozreteľnosťou dnes oslobodení a do Česko – Slovenskej republiky včlenení, osvedčujeme sa, že v tejto republike chceme žiť a štát tento považovať za svoj. Vyhlasujeme, že v tomto štáte chceme vidieť svoju budúcnosť nielen ako národ svojprávny a nielen ako národ rovnoprávny s národom českým, ale aj ako národ samobytný, samostatný, ktorý sám chce spravovať svoje veci a sám chce riadiť osud svoj.“ Za účasť na tomto nitrianskom zhromaždení mocenské orgány začali trestne stíhať 98 účastníkov.

(Wikipédia)

PRE POTEŠENIE

Ján Kollár

*Stokrát jsem mluvil, teď už křičím
k vám, ó rozkydaní Slávové!
Bud'me celek a ne drobtové.
Bud'me aneb všecko, aneb ničím:
Národem nás zvou holubičím,
než aj, holuby jsou takové,
že milují hejno spolkové,
i vám tedy vlastnost túto žičím:
Slávové, vy národ zlomkovitý!
Síly zjednocené dělají,
než proud mělkne a schne roztočitý,
Slávové vy národ mnohohlavý!
Moudří horší smrti neznají
Než jest život hnilý, prázdny, tmavý.
Varujte se oné cesty hladké,
Kterou ďábel protkal sítěmi,
aby na ní zrádce s dušemi
Lapat mohl do své pasti vratké:
pojd'te sem, hle, příklad sobě bráti,
I k těm dobrým, i k těm šibalům,
učte se svůj národ milovatí!*

PRANOSTIKY MESIACA: Keď sa včely roja a zlostné sú, predpovedajú búrku. Keď sa muchy dávajú do rojov večer, na druhý deň bude pekne. Keď v júli mravce svoje mraveniská väčšie stavajú, to znamená včasnú zimu. Dážď na Ignáca, znamená lahodnú zimu. Okolo Jakuba často manna padá, po lipovom kvete tú si včela hľadá. Keď na Jakuba slnce a dažde sú pospolu, hojne naplnia svoju stodolu.

Z BOŽEJ LEKÁRNE

Medvedí cesnak (Allium ursinum) –

Rastie na humusovitých, vlhkých lúčkach, kvitne v apríli a máji a na prvý pohľad vidno, že v ňom driemu veľké liečivé sily. Má podobné účinky ako domáci cesnak, ale je liečivejší. Hodí sa na očistenie organizmu a pomáha liečiť chronické choroby kože, ale aj pomáha pri akútnych a chronických hnačkách, proti črevným parazitom, odstraňuje srdcové ťažkosti, nespavosť, zádach. Posekané listy sa povaria v troche bieleho vína, osladia medom alebo sirupom. Nadrobno pokrájané listy si kladieme na chlieb s maslom, dávame do polievok. Citlivejší na žalúdok si majú listy preliať horúcim mliekom.

Šalvia (Salvia officinalis) -

Rastie na divoko v poli, ale zvykne sa aj pestovať v záhradách a tá je omnoho liečivejšia. Čaj zo šalvie posilňuje celé telo, priaznivo pôsobí proti ochrnutiu, pomáha proti nočnému poteniu, proti chorobám žliaz, pri poruchách čriev, zápaloch mandlí, bolestiach hrdla a ústnej dutiny i proti nemociam miechy. Robieva sa z nej zápar – zarovnanú lyžičku šalvie treba krátko vylúhovať a potom 2 až 3 krát denne piť jednu šálku.

Z ČINNOSTI

VYHLÁSENIE MO MS V BANSKEJ BYSTRICI, prijaté na výročnom zhromaždení MO MS v Banskej Bystrici dňa 28.5.2018

My, členovia MO MS v Banskej Bystrici zúčastnení na výročnom zhromaždení miestneho odboru, prijímame toto vyhlásenie:

S veľkým rozhorčením sme prijali správu o úkladnej dvojnásobnej vražde novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Marty Kušnírovej. Tento ohavný čin bol pre krajinu veľkým šokom, avšak rovnako veľkým prekvapením bolo množstvo veľmi zlých skutocností, ktoré v súvislosti s tým vyplávali na povrch. Vystáva otázka - ako je zaistená bezpečnosť štátu voči príslušníkom tuzemských aj zahraničných zločineckých skupín, rozvoju ich činnosti, prenikaniu do ekonomických vzťahov v krajine a prenikaniu do politiky? Žiaľ, zdá sa, že náš mladý štát má v zaručení vlastnej bezpečnosti značné nedostatky.

V súvislosti so vzniknutou situáciou plne chápeme rozhorčenie v spoločnosti, ktoré viedlo až k mnohotisícovým zhromaždeniam občanov. Uznávame právo občanov na zhromažďovanie sa, demokratické vyjadrenie svojho názoru a kladenie požiadaviek na vládu SR. Avšak vnímame, že ako všetko - aj toto právo má svoje hranice. Dôrazne odmietame pokusy o ďalšiu destabilizáciu štátu z ktorejkoľvek strany a vyzývame k dôslednému rešpektovaniu Ústavy Slovenskej republiky a systému parlamentnej demokracie. Za každých okolností a vo všetkých otázkach. Aj požiadavka na predčasné voľby má svoje ústavné riešenie a tým je nazeranie stanoveného počtu podpisov pod takúto požiadavku petície.

My, banskobystriční matičiari v zmysle vyššie uvedeného:

1. Vyzývame orgány činné v trestnom konaní, aby s najvyšším úsilím, nestranné a čo najrýchlejšie pracovali na objasnení vraždy mladého novinára a jeho partnerky, ale rovnako tak aj na objasnení všetkých podozrení z trestnej činnosti, ktoré vyšli najavo v ostatných mesiacoch.
2. Vyzývame vládu SR, aby vytvorila všetky potrebné predpoklady pre nezávislé vyšetrovanie slovenskými orgánmi, ale aj skutočné zapojenie sa a využitie medzinárodného vyšetrovacieho tímu.
3. Vyzývame organizátorov protestných stretnutí občanov, aby zabránili zneužitiu protestov na destabilizáciu spoločnosti a nestali sa „hláskou trúby“ politickej opozície a mimovládnych organizácií financovaných zo zahraničia.
4. Vyzývame širokú novinársku obec, aby si uvedomila, že vražda Jána Kuciaka ju nijakým spôsobom „neočisťuje“ od vážnych prešlapov a nekorektností, ktorých sa jej značná časť dopúšťa už roky. Poukazovali sme na to viackrát. Najmä vo verejnoprávnych médiách žiadame v spravodajstve a publicistike vysokú profesionalitu, nestrannosť a lojalitu k slovenskému národu a k Slovenskej republike. V tejto súvislosti po-

ukazujeme najmä na RTVS, kde predošlé vedenie na pozície redaktorov a tiež do vedúcich pozícií „nastrkalo“ aj osoby, ktoré majú od chápania svojej práce ako verejnoprávnej služby mimoriadne ďaleko. Odmietame skomercializovanie RTVS. Verejnoprávne médium tu nie je na to, aby sa v sledovanosti za každú cenu pretekalo s bulvárnymi médiami sústreďujúcimi sa hlavne na „najnižšie pudy“ divákov, poslucháčov, alebo čitateľov. Veríme, že nové vedenie RTVS prinesie zásadné skvalitnenie práce novinárov aj skvalitnenie personálneho obsadenie, ktorému už nebude cudzia ani vysoká odbornosť, ani nestrannosť, ani lojalita voči národným veciam a Slovenskej republike.

5. Vyzývame vládu SR, aby si uvedomila vysoký stupeň nespokojnosti a frustrácie občanov zo spoločenského a politického diania v našej krajine. Aby ako prioritu najvyššieho stupňa chápala nielen dobré ekonomické ukazovatele, ale tiež dosiahnutie zásadného ozdravenia atmosféry v spoločnosti, zvýšenie vlastnej dôveryhodnosti a zvýšenie dôvery občanov v štát a jeho inštitúcie. Odporúčame vláde SR urýchlene vypracovať akčný program boja proti korupcii a klientelizmu, ktorého dôrazné presadzovanie veríme, že umožní upokojiť situáciu a zlepšiť atmosféru v spoločnosti.
6. Vyzývame tiež vládu SR a NRSR, aby konečne odstránili hrubú deformáciu zákona o voľbách do NRSR. Existencia jediného volebného obvodu totiž umožňuje politickým stranám postaviť jedného silného lídra, ktorý je potom volený od Sniny po Stupavu. To spôsobuje absolútnu dominanciu predsedu strany (spravidla pôsobiaceho v Bratislave), a teda nedostatok politických osobností v regiónoch, čo následne spôsobuje veľmi nerovnovážne postavenie regiónov vo vzťahu k Bratislave.
7. Vyzývame občanov tohto štátu – Slovákov aj príslušníkov národnostných menšín - aby prispeli k upokojeniu a zlepšeniu atmosféry v spoločnosti. História nás učí, že život v stredoeurópskom priestore nikdy nebol a zrejme ani nikdy nebude ľahký a jednoduchý. Nielen pre malé, ale ani pre niekoľkonásobne väčšie národy, štáty a monarchie. Slováci čakali na svoj demokratický štát 1000 rokov a až mimoriadne priaznivá situácia na konci 80-tych rokov 20. storočia vytvorila podmienky pre jeho vznik. Náš národ túto šancu uchopil a využil. A tak dnes už vyše štvrtstoročia máme vlastný štát. Ako však vidno – boj o jeho existenciu sa neskončil. A rovnako tak boj o jeho charakter... Myslíme na to !

V Banskej Bystrici
dňa 28. mája 2018

Účastníci výročného zhromaždenia MO MS v Banskej Bystrici

ALEJ DEJATEĽOV

Dňa 23.5.2018 MO MS v Rimavskej Sobote na vysokej kultúrnej úrovni pripravil ďalšie pokračovanie v odhaľovaní búst ná-

rodných dejateľov Gemera - Malohontu. Samotnému podujatiu predchádzalo zasadnutie Krajskej rady MS Banskobystrického kraja a slávnostné Služby Božie v evanjelickom kostole za prítomnosti predsedu MS Mariána Gešpera a ďalších predstaviteľov Matice slovenskej, primátora mesta Rimavská Sobota Jozefa Šimka, biskupa Západného dištriktu ECAV Milana Krívdú, starostov a poslancov obcí Malohontu, historika prof. Leona Sokolovského, žiakov, študentov rimavskosobotských škôl a obyvateľov mesta. Program tohto slávnostného podujatia pripravili členovia MO MS s predsedníčkou Elenou Nebusovou a autorom celého projektu Dr. Petrom Dragijským, ktorí privítali všetkých prítomných. Pri odhaľovaní búst dejateľom študentky a žiačky postupne predniesli krátke životopisy národovcov - Samuela Reussa, učiteľa a evanjelického farára v Tisovci, Kraskove a Revúcej, člena Učenej spoločnosti malohontskej, ktorého bustu vytvorila akademická sochárka Anna Kičáková. Bustu Izabely Textorisovej, prvej slovenskej botaničky, ktorá aktívne ovládala 6 cudzích jazykov a venovala sa aj hvezdárstvu, mineralógii a speleológii, vytvoril akademický sochár Milan Ormandík, ktorý bol tvorcem aj busty doživotného správcu Matice slovenskej Jozefa Škultétyho. Vytvorenie búst a celé podujatie podporili BBSK, Matica slovenská, Mesto Rimavská Sobota, Kamenárstvo ULICKÝ, firma STAVART a SOŠ obchodu a služieb.
(MO MS Rimavská Sobota)

NA (NE)POSLEDNEJ STRANE...

V BYSTRICI NEVÍDANÔ

V BYSTRICI NEVÍDANÔ
Večer folklóru
Amfiteáter Banská Bystrica
1. jún 2018 o 19:00

Folklorné súbory:
**ŽELEZIAR, PARTIZÁN, POHRONCI,
DYCHOVKA ŽELEZIARNE PODBREZOVÁ**

Hostia: **Martin BABJAK, Ján BABJAK**
Moderátor: **Marek ĽAPÁK** Réžis: **Marian Čupka**

www.ticketportal.sk
Informačné centrum B. Bystrica
10 EUR Cena: 12 EUR

Podujatie pod záštitou primátora mesta

Dňa 1.6.2018 na bansko-bystrickom amfiteátri agentúra „Association Culture MR LUNARI“ v spolupráci s Mestom Banská Bystrica pripravila verejný koncert venovaný Medzinárodnému dňu detí. Po úvodnom privítaní primátora Jána Noska, poslancov mesta a Banskobystrického samosprávneho kraja i starostov okolitých obcí, prvá časť programu bola venovaná pamiatke slovenských národovcov a osobitne rímskokatolíckemu farárovi Tomášovi Hromadovi, blízkeho spolupracovníkovi prvého predsedu Matice slovenskej biskupa Štefana Moysesu, ktorý v roku 1838 položil základy dychovej hudby na Horehroní. Dychová hudba Železiarň Podbrezová so sólistami Martinom a Jánom Babjakom, za veľkého záujmu prítomných okolo 500 divákov, prezentovali skladby Zabíli, zabíli... Modrá ruža... Úvahy opilca... Goralské tance... Horehronské... Šabľový tanec... Joj, cica a Slovenské mamičky. Ďalšiu časť programu vytvorili členovia Združenia autentického folklóru Pohronci s Mariánom Čupkom, Vladom Homolom, Paľom Majeríkom, Dušanom Mudrákom a Veronikou Bodnáríkovou a za sprievodu fujár, píšťal a heligónky uviedli salašnícke piesne zo života valachov a bačov. Tretím účinkujúcim kolektívom bol 60 ročný jubilant, folklórny súbor Partizán, ktorý priniesol na scénu piesne a tance z troch oblastí stredného Slovenska – Gemera, Horehronia a Podpoľania. Okrem tancov sa v programe predstavili Jozef Kostúr s Gajdoškými z Podkonníc, ženská spevácka skupina Hronky s piesňami z Rejdovej, mužská spevácka skupina Horehronci s regrútskymi piesňami z Horehronia a spevácke trio Eva Gernicová, Martina Polóny a Dana Cútová so žartovnými piesňami z Detvy a všetkých sprevádzala výborná ľudová hudba s primášom Miroslavom Kapcom.

Záver programu patril hosťujúcemu vynikajúcemu reprezentantovi tradičnej ľudovej kultúry oblastí východného Slovenska, folklórnemu súboru Železiar z Košíc s pásmom piesní a tancov pod názvom Rusňacka manira. Diváci oceňovali účinkovanie oboch folklórnych súborov ováciami potleskov s požiadavkami na ich opakovanie. V závere programu, ktorý na vysokej úrovni slovenského slova uvádzal Martin Ľapák, organizátori všetkým účinkujúcim súborom a sólistom udelili pekne výtvarne riešené poďakovania, zaznel aj prísľub primátora mesta, že na budúci rok sa pri podobnom koncerte obyvatelia mesta opäť stretnú.

PROGRAM NA JÚL

- 6.7. 21.00 POKLONA VŔNI DOMOVA**
Program FS Partizán na 53. ročníku slávností v Detve
M: amfiteáter Detva O: Mesto Detva, MO MS
- 6. – 8.7. FSP DETVA 2018**
53. ročník Folklórnych slávností pod Poľanou s účinkovaním kolektívnych členov MO MS
M: amfiteáter Detva O: Mesto Detva, ÚŠŽŽ
- 9.7. 15.30 PRIPOMÍNAME SI HISTÓRIU**
Stretnutie členov MO k 26. výročiu Deklarácie o zvrchovanosti SR a 225. výr. nar. Jána Kollára – tvorcu myšlienky všeslovenskej vzájomnosti
M: Dom MS, Dolná 52 O: Výbor MO MS
- 9.7. 17.00 VÝBOR MO MS**
Siedme stretnutie výboru MO s pripomenutím Dňa zahraničných Slovákov
M: DMS, Dolná 52 O: Výbor MO MS
- 13. – 15.7. OZVENY STAROSLOVIENČINY**
12. ročník festivalu duchovnej a ľudovej piesne
M: Telgárt – Kráľova hofa O: Obec, SOS, MO MS
- 14.7. DEŇ STROMU**
17. ročník podujatia a 5. stretnutie lesníkov Slovenska
M: Skanzen Č. Balog - Vydrovo O: Lesy SR a OZ Vydra
- 15.7. POZNAJ A OCHRAŇUJ**
Vychádzka členov MO MS na Národný výstup na Sitno pri 26. výročí prijatia Deklarácie o zvrchovanosti SR
M: Sitno O: DMS Levice a MO MS
- 23.7. 15.00 POCTA M. R. ŠTEFÁNIKOVÍ**
Stretnutie členov MO a obyvateľov Sásovej pri buste M. R. Štefánika
M: B. Bystrica Sásová O: Spoločnosť MRŠ a MOMS
- 27.- 28.7. NA BADÍNSKYCH VŔŠKACH**
13.ročník slávností a súťaže vo varení Hlobánskej fučky
M: Badín Ihrisko O: Obec Badín a SOS
- 9., 16., 23. a 30.7. o 14.00 KLUB SENIOROV LIPA**
Kultúrno-spoločenské stretnutia členov klubu
M: DMS, Dolná 52 O: Klub Lipa MO MS
- 9., 16., 23. a 30.7. o 14.00 KLUB PALIČKOVANEJ ČIPKY**
Tvorivé stretnutia členiek klubu
M: DMS, Dolná 52 O: KPČ MO MS

UPOZORŇUJEME

VŠETKÝCH ČLENOV MO MS V BANSKEJ BYSTRICI

- NA ZAPLATENIE ČLENSKÉHO PRÍSPEVKU** za roky 2017 – 2018, nakoľko z členského zabezpečujeme pravidelný matičný život v našom meste a podporujeme konania všetkých podujatí MO, na ktoré vás každý mesiac čo najsrdečnejšie pozývame.
- NA KONANIE NÁRODNÝCH MATIČNÝCH SLÁVNOSTÍ V MARTINE** pri príležitosti 155. výročia vzniku Matice slovenskej dňa 4. augusta 2018 v priestoroch 2. budovy Matice slovenskej. Záujemcovia o ubytovanie sa môžu prihlásiť u pani Dany Hanesovej 0905 564373 ssm@gmail.com
- POZÝVAME ČLENOV A PRIAZNIVCOV MO MS NAVŠTÍVIŤ:**
  - Folklórnych slávností pod Poľanou v Detve v dňoch 6. – 8. júla 2018
  - Festivalu duchovného a ľudového spevu Ozveny staroslovienčiny v Telgárte v dňoch 14. – 15. 7. 2018
  - Stretnutia mladých folkloristov Koliesko v Kokave nad Rimavicou v dňoch 3. – 5. 8. 2018
  - Festivalu tradičnej ľudovej kultúry Očovská folklórna hruda v Očovej v dňoch 11. – 13. 8. 2018
  - Folklórneho festivalu tradičnej kultúry Hontu Hontianska paráda v Hrušove v dňoch 17. – 18. 8. 2018